

ការវិភាគ

របស់ព្រះតេជព្រះគុណបណ្ឌិត ហុក-សាវណ្ណ
វត្តខ្មែរកាណាដា អំពីសកម្មភាពរាជរដ្ឋាភិបាលខ្មែរ
ក្នុងដំណោះស្រាយព្រំដែនខ្មែរជាមួយប្រទេសជិតខាង

Website: www.hoksavann.org

ថ្ងៃទី១៧ កញ្ញា ២០០៤

ក្នុងបញ្ហាប្រឈមភាពទឹកដីនៃប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវបានប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស មានការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំង ក្រែងទឹកដីរបស់ខ្លួនបាត់បង់ទៅទៀត ។ ជាមួយការព្រួយបារម្ភនោះ ប្រជាពលរដ្ឋបានធ្វើសកម្មភាពគ្រប់បែបយ៉ាង មានការធ្វើបាតុកម្ម ការធ្វើសេចក្តីផ្តើមការណ៍ប្រឆាំងនឹងប្រទេសជិតខាង មានប្រទេសវៀតណាមជាដើម ដែលបានរំកិលព្រំដែន ចូលមកក្នុងទឹកដីនៃប្រទេសកម្ពុជា ។ ប៉ុន្តែរាល់ការធ្វើបាតុកម្មការធ្វើសេចក្តីផ្តើមការណ៍ទាំងនោះ ពុំបានទទួលការស្វាគមន៍ពីរាជរដ្ឋាភិបាលខ្មែរឡើយ ។ ផ្ទុយទៅវិញ អាជ្ញាធរខ្មែរពុំអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបាតុកម្មប្រឆាំងនឹងវៀតណាមឡើយ ថែមទាំងបានបង្ក្រាបចលនានិស្សិតដែលហ៊ានធ្វើបាតុកម្ម ប្រឆាំងនឹងការឈ្លានពានទឹកដីរបស់វៀតណាម ដោយអំពើហិង្សាទៀតផង ។

នៅពេលថ្មីៗនេះ មានរបាយការណ៍មួយរបស់អង្គការការពារព្រំដែនកម្ពុជា ជាអង្គការឯកជនមួយនៅភ្នំពេញថា អាជ្ញាធរវៀតណាមទន្ទ្រានចូលដីត្រង់តំបន់-ស ដែលជាតំបន់ប្រទាញប្រទង់គ្នា ព្រមទាំងចូលមកក្នុងលើដីស្រែរបស់កសិករខ្មែរថែមទៀត នៅភូមិដូង ភូមិទួល ស្រុករមាសហែក ខេត្តស្វាយរៀង ។ តាមអង្គការនេះនិយាយថា វៀតណាមបានចូលមករំលោភលើដីខ្មែរប្រវែងពី៣០០ម៉ែត្រទៅ៥០០ម៉ែត្រ ។ របាយការណ៍នេះបានត្រូវប្រធានគណៈកម្មាធិការព្រំដែនកម្ពុជារបស់រដ្ឋាភិបាលមានប្រតិកម្មថា ជារឿងមិនពិត ។ ការបដិសេធជាម្យ៉ាងពុំពិតនេះ ដោយខ្លួនពុំបានចុះទៅអង្កេតពិនិត្យឱ្យបានច្បាស់លាស់ តាមរបាយការណ៍នេះទេ គេជឿលើការកម្រិតបាលខេត្តស្វាយរៀងតាមទូរស័ព្ទ ។ តើអាចដឹងការពិតឬទេ បើប្រធានគណៈកម្មាធិការព្រំដែនកម្ពុជា ទាំងអភិបាលខេត្តនៅតែក្នុងការិយាល័យ ។ មួយទៀត រឿងដែលនាំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋពិចារណានោះ គឺវៀតណាមទន្ទ្រានដីខ្មែរពិតឬពុំពិតនេះ គឺជាការកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរវៀតណាមដែលត្រូវឆ្លើយ ដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍របស់គេ ។ ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញ បែរជារដ្ឋាភិបាលខ្មែរដែលត្រូវការពារទឹកដីរបស់ខ្លួន ទៅជាឆ្លើយជំនួសអាជ្ញាធរវៀតណាមទៅវិញ ។ ដូច្នេះប្រធានគណៈកម្មាធិការព្រំដែនកម្ពុជាជាតំណាងឱ្យខ្មែរឬតំណាងឱ្យវៀតណាម ឬខ្លួនជាខ្មែរឬប៉ុន្តែបំរើឱ្យវៀតណាម នេះជាចម្ងល់របស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទៅលើសកម្មភាពរបស់ប្រធានគណៈកម្មាធិការនេះ។ ព្រះមហាក្សត្រខ្មែរធ្លាប់បានមានព្រះរាជង្គារមិនទទួលស្គាល់គណៈកម្មាធិការព្រំដែនរបស់រដ្ឋាភិបាលទេ ព្រមទាំងមិនជឿសំដីរបស់ប្រធានគណៈកម្មាធិការនេះ ដែលអ្នកតសាងថាការយកសន្តិសញ្ញាអំឡុងឆ្នាំ៧០មកធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងដំណោះ

ស្រាយនាំឱ្យខ្មែរចំណេញដី ។ ប្រធានគណៈកម្មាធិការនេះ ថែមទាំងបានចោទប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួនថា មានពេលខ្លះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរបានចូលទៅរំលោភលើដីវៀតណាមផង ។ រឹតតែសង្ស័យទៅទៀត ប្រជាពលរដ្ឋនិងប៉ូលីសខ្មែរដែលការពារព្រំដែន ពុំហ៊ានរាយការណ៍ដល់អ្នកយកព័ត៌មានទេ បើប៉ូលីសព្រំដែនណាហ៊ានរាយការណ៍ប្រាប់ការពិតដល់អ្នកយកព័ត៌មានថា វៀតណាមបានរំកិលព្រំដែន ប៉ូលីសនោះនឹងផ្តាសាយចេញពីទីនោះភ្លាម ។ បើព័ត៌មាននេះជាការពិតមែន តើអាជ្ញាធរខ្មែរបំរើផលប្រយោជន៍ខ្មែរ ឬឱ្យវៀតណាម ។ ថែមពីលើនេះទៀត មានពាក្យរបស់អាជ្ញាធរកំពូលខ្មែរម្នាក់ពោលថា បើខ្មែរណាហ៊ានទៅដេញវៀតណាមដែលរំលោភដីខ្មែរ អ្នកនោះនឹងធ្វើការមឈូសឆាយ ។ នេះជាពាក្យប្រមាថមើលងាយប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន ដែលខំការពារទឹកដីកុំឱ្យវៀតណាមរំលោភយក គឺជាការបង្អាក់ដំណើរនិងបំបាក់ស្មារតីអ្នកស្នេហាជាតិ កុំឱ្យចូលរួមជាមួយរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការការពារទឹកដីរបស់ខ្លួន ។ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ក៏មិនចង់ដោះស្រាយជម្លោះរវាងប្រទេសជិតខាង ដោយការប្រើអាវុធដោយយុទ្ធវិធីឡើយ ប៉ុន្តែត្រូវដោះស្រាយដោយសន្តិវិធី ដើម្បីការរស់នៅដោយសុខានុរវាងប្រទេសជិតខាងគ្នា ។ ប៉ុន្តែការដាក់ទាហានប្រចាំការឱ្យបានច្រើន ត្រង់កន្លែងណាដែលធ្លាប់មានជម្លោះគ្នាអំពីបញ្ហាព្រំដែនជាការចាំបាច់ ដើម្បីការពារទឹកដីរបស់ខ្លួន ។ ការដាក់ដើម្បីការពារទឹកដីពុំមែនដើម្បីធ្វើចម្បាំងទេ ព្រោះកាលណាមានទាហានច្រើន អ្នកដែលធ្លាប់រំកិលព្រំដែននឹងខ្លាចញញើត មិនអាចទន្ទ្រានយកទឹកដីបានដោយងាយឡើយ ។ ដូច្នេះទាហានមិនថាតែទាហានជើងគោកទេ ទោះបីទាហានជើងទឹកនិងជើងអាកាសក៏ដូចគ្នា គឺគេបង្កើតឡើងដើម្បីការពារទឹកដីរបស់ខ្លួន ។ ចុះទាហានខ្មែរ ដែលថាមានជាង១សែននាក់នោះ ទៅណាអស់ហើយ ពុំព្រមទៅប្រចាំការកន្លែងច្រកសំខាន់ៗ ដែលធ្លាប់មានរឿងវិវាទគ្នារវាងប្រទេសជិតខាងទាំងខាងកើតខាងលិច ។ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរនៅតាមព្រំដែនមានដៃទទេ នៅពេលដែលប្រទេសជិតខាងចូលទន្ទ្រានយកទឹកដី ប្រជាពលរដ្ឋគ្មានអ្វីទល់នឹងគេទេ មានតែដកថយដើម្បីរក្សាសន្តិសុខរបស់ខ្លួន បើមានទាហានប្រចាំការនៅទីនោះ អាចជាកម្លាំងរុញប្រានអ្នកឈ្លានពាននោះឱ្យត្រឡប់ទៅវិញ ។ នៅពេលថ្មីៗនេះ អនុប្រធាននៃព្រឹទ្ធសភានៃគណបក្សមួយដែលរួមរដ្ឋាភិបាល បានទៅធ្វើទស្សនកិច្ចជាមួយសហការីរបស់ខ្លួននៅព្រំដែនខ្មែរ-វៀតណាម ពេលទៅដល់គេពុំបានសាកសួរអំពីសេចក្តីទុក្ខវេទនារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដែលដីរបស់គេត្រូវវៀតណាមទន្ទ្រានយកទេ គេគ្រាន់តែចែកអំណោយបន្តិចបន្តួចដូចជាក្រមាជាដើម ដើម្បីធ្វើប្រជាភិថុតិសំរាប់គណបក្សប៉ុណ្ណោះ ។ ប្រជាពលរដ្ឋនៅទីនោះពោលថា គេចង់ឱ្យអាជ្ញាធរខ្មែរជួយដោះស្រាយដីស្រែដែលវៀតណាមទន្ទ្រានយក ប៉ុន្តែប្រជាពលរដ្ឋនោះទុកចិត្ត ដោយអនុប្រធានព្រឹទ្ធសភានោះ ពុំបាននិយាយមួយម៉ាត់អំពីបញ្ហាជាអទិភាពនេះឡើយ ។ នៅពេលអ្នកសារព័ត៌មានសាកសួរអំពីបញ្ហានេះ អនុប្រធាននោះឆ្លើយថា បញ្ហាទឹកដីនេះស្រេចតែក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចនៃរាជរដ្ឋាភិបាលដោះស្រាយចុះ ។ ដូច្នេះយើងឃើញច្បាស់ថា អនុប្រធានព្រឹទ្ធសភានោះ ពុំបានបំពេញមុខនាទីរបស់ខ្លួន ដោយយកព័ត៌មានពីសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យបានជាក់លាក់ ហើយធ្វើសំណើទៅរដ្ឋាភិបាលត្រង់កន្លែងណាដែលរដ្ឋាភិបាលពុំបានបំពេញ ស្របតាមសំណូមពររបស់ប្រជាពលរដ្ឋទេ ។ គណបក្សនីមួយៗពេលទៅសុំសន្តិសញ្ញាប្រជាពលរដ្ឋ តែងតែនិយាយយ៉ាងមុតមាំថា ប្រជាជននិងសន្យាការពារបូរណភាពទឹកដីមិនឱ្យបាត់មួយចំណាត់ឡើយ លុះបានជាប់ជាតំណាងរាស្ត្រ ក៏គ្មានឃើញធ្វើដូចពាក្យសន្យានោះឡើយ មិនថាបាត់មួយចំណាត់ទេ ទោះបី

រាប់គឺទ្រង់ម៉ែត្រក៏តំណាងរាស្ត្រទាំងនោះគ្មានរវល់ឡើយ ។ ប៉ុន្តែព្រឹទ្ធសភា
នៅអាណត្តិទី៣នេះទៀត កើតឡើងពីការចាត់តាំងរបស់គណបក្ស
នីមួយៗ ពុំមែនកើតឡើងពីការបោះឆ្នោតតាមរបបប្រជាធិបតេយ្យឡើ-
យ ដូច្នេះហើយបានជាព្រឹទ្ធសភានោះ ពុំសូវរីករវល់អំពីសុទ្ធទុករបស់
ប្រជាពលរដ្ឋបែបនេះ ។ នៅពេលថ្មីនេះទៀត អាជ្ញាធរក្រសួងមហាផ្ទៃ
ជនទៅជួបអាជ្ញាធររៀនសូត្រណាមនៅប្រទេសរៀនណាម ក៏មិនឮថា ភាគីទាំង
ពីរលើកយកបញ្ហាព្រំដែន ដែលវិវាទគ្នានោះមកដោះស្រាយឡើយ ។
កាលពីមុន រាជរដ្ឋាភិបាលខ្មែរបានហាមឃាត់ការធ្វើបាតុកម្មនិងការធ្វើស
ន្តិសិទ្ធរបស់ក្រុមចលនានិស្សិតជាច្រើនក្រុម និងកណៈកម្មាធិការការពារ
ព្រំដែនខ្មែរដែលទៅពីប្រទេសបារាំង ដើម្បីការពារទឹកដីរបស់ខ្លួន ។ ការ
ហាមឃាត់នេះ ចាត់ទុកជាការរំលោភសិទ្ធិក្នុងការបញ្ចេញមតិរបស់ប្រ-
ជាពលរដ្ឋខ្មែរ ដែលបានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញខ្មែរបច្ចុប្បន្ន ក៏ដូចជាការរំ-
លោភសិទ្ធិមនុស្សនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ តាមពិតការការពារទឹកដី
ព្រំដែនស្ថិតនៅលើរដ្ឋាភិបាលទេ គឺប្រជាពលរដ្ឋទូទៅគ្រប់ឋានៈមានការ
ចូលរួមបញ្ចេញយោបល់ ហើយរដ្ឋាភិបាលគួរយកយោបល់នោះទៅពិ-
ចារណា ។ ការបំបាត់ស្មារតីស្នេហាជាតិ ស្នេហាទឹកដីរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ

ខ្មែរ មិនឲ្យបញ្ចេញយោបល់នេះ គាំទ្របកស្រាយថា ជារដ្ឋាភិបាលនៅ
ក្រោមឥទ្ធិពលប្រទេសរៀនណាម ចង់រក្សាទុកសន្តិសញ្ញាខុសច្បាប់ក្នុង
អំឡុងឆ្នាំ១៩៧០, ជារដ្ឋាភិបាលផ្តាច់ការ ព្រោះពុំស្តាប់យោបល់ប្រជាពល
រដ្ឋ, ជារដ្ឋាភិបាលពុំស្មោះត្រង់នឹងប្រជាពលរដ្ឋ ព្រោះចង់លាក់អាថ៌កំបាំង
អ្វីមួយក្នុងបញ្ហាទឹកដីនេះ។ បើដំណោះស្រាយជាទ្វេភាគីខ្មែរ-រៀនណាម
មិនអាចរកផ្លូវចេញរួចទេ គួររដ្ឋាភិបាលដាក់បញ្ហាព្រំដែននេះក្នុងតុលា-
ការអន្តរជាតិ ដូចជាតុលាការក្រុងឡាអេ ទើបសង្ឃឹមថាបុគ្គិសន៍ ព្រោះ
មតិទូទៅយល់ថា បើទោះបីរាជរដ្ឋាភិបាលខ្មែរដោះស្រាយបានជាមួយ
ប្រទេសជិតខាងនេះក៏ដោយ ក៏គ្មានយុត្តិធម៌សំរាប់ប្រទេសកម្ពុជាឡើយ
គឺខ្មែរនឹងបាត់បង់ទឹកដីរបស់ខ្លួន ហើយរដ្ឋាភិបាលខ្មែរត្រូវតែទទួលខុស
ត្រូវក្នុងការបាត់បង់ទឹកដីនេះ ។ មួយទៀត បើចង់ប្រជាពលរដ្ឋទៅរស់
នៅព្រំដែនឲ្យបានច្រើន ដែលទុកដូចជាធ្វើរបងការពារទឹកដីរបស់ខ្លួន
រដ្ឋាភិបាលគួរចំណាយថវិកាសង្គ្រោះ សងមន្ទីរពេទ្យ សងសាលារៀន
ស្ថាបនាវត្ត បង្កើតផ្សារ និងធ្វើផ្លូវគមនាគមន៍ទាក់ទងពីទីក្រុងមកជនបទ
បើធ្វើបានដូច្នោះប្រជាពលរដ្ឋនឹងទៅរស់នៅព្រំដែនបានច្រើន ទុកជារបង
ការពារទឹកដីរបស់ខ្លួន ។^{១០២}